

Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор науково-педагогічної та
навчальної роботи
професор

 О.М. Власенко

2019 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з дисципліни «Технічні засоби в реабілітації»

для студентів III курсу
медико-психологічного факультету
за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
галузь знань 22 Охорона здоров'я
рівень освіти: перший (бакалаврський)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

цикловою методичною комісією з
терапевтичних дисциплін

голова циклової методичної комісії
реабілітації з терапевтичних
дисциплін,
професор _____ Яременко О.Б.

протокол № _____
від « _____ » _____ 2019 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на методичній раді кафедри
фізичної реабілітації та спортивної
медицини

Завідуюча кафедрою фізичної
реабілітації та спортивної
медицини
професор Дорофєєва О.Є.

протокол № 1
від « 30 » серпня _____ 2019р.

Робоча програма «**Технічні засоби в реабілітації**»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів IV курсу.

“ 30 ” серпня 2019 року - 15 с.

Розробник: д.мед.н., професор Дорофєєва О.Є.
к.педн., доцент Яримбаш К.С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри **фізичної реабілітації та спортивної медицини**

Протокол від. “ 30 ” серпня 2018 року № 1_

Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Дорофєєва О.Є)
(прізвище та ініціали)

“ 30 ” серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань _____ (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		III-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____-_____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		V-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Лекції	
		12 год	-
		Практичні, семінарські	
		32 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
46 год	-		
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: диф.залик			

Співвідношення аудиторної роботи до самостійної роботи студентів:

Програма з дисципліни «Технічні засоби в реабілітації» (для студентів III курсу медико-психологічного факультету спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія») складена відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» та примірного навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» кваліфікації освітньої «Бакалавр з фізичної терапії», кваліфікації професійної «Спеціаліст з фізичної реабілітації».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вивчення дисципліни «Технічні засоби в реабілітації» є технічні засоби, апарати, тренажерні пристосування у фізичній реабілітації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Мета дисципліни «Технічні засоби в реабілітації» – є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для підбору технічних засобів реабілітації особам з різними вадами та захворюваннями та навичками правильного користування цими засобами.

Завдання дисципліни є отримання студентом навиків щодо вимог до технічних засобів у фізичній реабілітації, показів та протипоказання до використання, особливостей використання технічних засобів при різних нозологіях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- особливості використання технічних засобів у фізичній реабілітації;
- різновиди та призначення технічних засобів;
- показання та протипоказання до застосування технічних засобів;
- особливості використання технічних засобів із лікувальною чи профілактичною метою;
- характеристику окремих засобів, які використовуються для відновлення функцій при ураженні нервової системи та опорно-рухового апарату.

вміти:

- вміти підбирати для пацієнта той чи інший допоміжний засіб, враховуючи особливості захворювання;
- вміти оперувати принципами роботи новою сучасною апаратурою.

1.2 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

Загальні:

1. Здатність до організаційної роботи зі створення та забезпечення функціонування організацій зі спортивної медицини, організувати служби здорового способу життя.

2. Здатність здійснювати наукові дослідження з проблематики професійного спрямування,

3. Здійснювати підготовчу роботу з проведення наукових досліджень, використовувати ефективні методи дослідження у спортивній медицині.

4. Здатність використовувати новітні сучасні організаційні системи реабілітаційного процесу у професійній діяльності.

Спеціальні:

1. Здатність адаптувати та застосовувати теоретичні знання у різних специфічних ситуаціях, що виникають під час освітнього процесу та професійної діяльності.

2. Здатність до розв'язання складних спеціалізованих завдань та практичних проблем, що виникають під час професійної діяльності.

3. Здатність до самостійного удосконалення знань та розуміння специфічних особливостей своєї професійної спеціалізації та цінності своєї професії.

4. Здатність проявляти лідерські та комунікативні якості, включаючи здатність до ефективного спілкування на вищому професійному рівні та відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

5. Здатність до формування пізнавальних навичок, безпосередньо пов'язаних з отриманням нових знань, розвитком уяви та креативності серед студентів.

6. Здатність до ефективного спілкування та вирішення проблем іноземною мовою.

7. Здатність до самореалізації творчого потенціалу на шляху до вищих досягнень у професійній діяльності.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
1. Здатність до аналізу та синтезу	Знати способи аналізу, синтезу інформації.	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних наукових та практичних знань.
2. Здатність визнавати принципи наставництва, співпрацювати в команді з іншими фахівцями та робити свій внесок у командну роботу.	Знати методи ефективного спілкування, менеджменту командної роботи.	Вміти працювати у команді, дотримуватися меж професійної компетентності, етичних та моральних принципів; демонструвати поведінку, яка сприяє формуванню сприятливої робочої атмосфери.	Здатність обмінюватися інформацією з членами колективу, спілкуватися з ними вербально та невербально; дотримуватися відповідного стилю одягу, спілкування та поведінки.	Бути відповідальним при дотриманні етичних, юридичних та професійних вимог
3. Здатність застосовувати методи ефективного спілкування.	Знати методи вербального та невербального спілкування з пацієнтами/клі	Вміти враховувати чинники, які можуть впливати на ефективність спілкування;	Продемонструвати навички уважного слухача та уміння правильно поставити	Бути відповідальним при дотриманні етичних та юридичних

	ентами у різних станах, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу.	використовувати відкриті і закриті питання; визначати і інтерпретувати невербальні сигнали спілкування; спілкуватися професійно та зрозуміло з пацієнтами/клієнтами, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу; перевіряти чи пацієнт/клієнт розуміє надану інформацію.	запитання; виразити письмову інформацію зрозумілою мовою.	вимог, критично аналізувати свої комунікативні уміння та удосконалювати навички спілкування.
4. Здатність навчатися, здійснювати особистий професійний розвиток та впроваджувати знання у практичну діяльність.	Знати методи пошуку навчальних ресурсів та баз даних, принципів навчання; мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти оцінювати себе критично; вибирати навчальні ресурси; критично аналізувати існуючу реабілітаційну практику, опираючись на сучасні наукові данні; застосовувати знання на практиці, розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Користуватися засобами комунікації; зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців; вивчати досвід колег.	Самостійно вибирати оптимальні навчальні ресурси та впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність; відповідати за професійний розвиток, професійно навчатися з високим рівнем автономності.
5. Здатність відповідати за результати професійної діяльності.	Знати свої професійні права та обов'язки; принципи науково доказової практики.	Вміти формувати свою професійну відповідальність, діяти відповідно до неї; приймати рішення застосовуючи принципи науково доказової практики; діяти у межах посадових обов'язків та професійної компетентності.	Здатність донести свою позицію до фахівців та нефахівців; ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Відповідати за свою професійну позицію та діяльність; відповідати за прийняття рішень у складних умовах.
6. Здатність до використання інформаційно-комунікаційних	Мати знання в галузі інформаційних технологій, що	Вміти використовувати інформаційні технології у	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні	Нести відповідальність за розвиток професійних

технологій у спортивній медицині.	застосовують у професійній діяльності	професійній діяльності	технології у професійній діяльності	знань та умінь.
Спеціальні компетентності				
1. Здатність пояснювати потребу у заходах лікарського контролю, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.	Знати принципи медичної та біопсихосоціальної моделей обмеження життєдіяльності; особливості застосування профілактичних та терапевтичних заходів фізичної реабілітації та їх вплив на стан здоров'я пацієнта/клієнта;	Вміти пояснити поняття «здоров'я» та шляхи його зміцнення в контексті стану конкретного пацієнта/клієнта; пояснити ефективність використання фізичних вправ та змін оточення для відновлення і підтримки здоров'я; пояснити необхідність профілактичних заходів фізичної реабілітації.	Здатність донести свою позицію до фахівців та нефахівців; співробітництво з широким колом осіб (колеги, керівники, клієнти) для провадження професійної діяльності	Здатність працювати автономно, нести відповідальність за достовірність озвученої інформації.
2. Здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції заходами спортивної медицини та фізичної реабілітації.	Основи патології, патофізіології, функціональної анатомії; принципи застосування та вплив засобів та методів фізичної реабілітації.	Вміти пояснити реакції організму на ушкодження; загальні принципи і механізми процесів погіршення стану здоров'я, відновлення та одужання у контексті практичної діяльності у фізичній реабілітації; патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної реабілітації.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних наукових та практичних знань.
3. Здатність розуміти та пояснювати медичні, педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної реабілітації.	Знати основи патології, патофізіології, соціології, педагогіки, фізичної реабілітації; взаємозв'язок і взаємовплив фізичної, когнітивної, емоційної, соціальної та	Вміння інтегрувати знання про патологічні процеси та спричинені ними розлади, що стосуються стану конкретного пацієнта/клієнта.	Встановлювати міждисциплінарні зв'язки для досягнення цілей; спілкуватися вербально та невербально.	Відповідально відноситися до поширення та трактування інформації від фахівців медичної, соціальної, педагогічної, психологічної сфери.

	культурної сфер.			
4. Здатність забезпечувати відповідність медичних та реабілітаційних заходів функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.	Знати основи дидактики, теорії та методики фізичної культури, психології; критерії відповідності реабілітаційних заходів актуальному стану здоров'я, функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.	Вміти оцінити функціональні можливості та потреби пацієнта/клієнта; обирати методи впливу/догляду, враховуючи патологію, функціональні розлади, активність та участь особи, контекстові та особистісні фактори; організувати індивідуальні та групові заняття, обирати необхідне обладнання; моніторити стан пацієнта; передбачати та визначати реакцію пацієнта/клієнта на проведення реабілітаційних заходів.	Налагоджувати обмін досвідом; застосовувати вербальну та невербальну комунікацію з пацієнтом/клієнтом; надавати інформацію в оптимальний спосіб.	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо відповідності заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
5. Здатність провадити професійну діяльність відповідно до потреб здоров'я, культурних цінностей та традицій населення України.	Знати основи законодавства України, етичні норми, культурні особливості та традиції сучасного населення України і їх вплив на ставлення людей до питань здоров'я та способу життя; вплив віку, статі, соціального становища та переконань пацієнта/клієнта на процес фізичної	Вміти діяти етично, відповідно до законодавства, традицій, релігійних та культурних переконань пацієнта/клієнта та поважати його гідність; забезпечити конфіденційність; аналізувати вербальне та невербальне спілкування пацієнта/клієнта і відповідно діяти.	На основі знань медичного права та етичного кодексу спілкуватися з особами та групами осіб різної культурної, етнічної, релігійної та соціальної приналежності; використовувати доступну професійну термінологію та пояснення прийнятні для пацієнта/клієнта та його опікунів/родичів.	Бути відповідальним при дотриманні етичних та юридичних вимог

	реабілітації.			
6. Здатність шукати шляхи постійного покращення якості медичних послуг.	Знати основи менеджменту, принципи науково-доказової практики.	Вміти удосконалювати професійну діяльність відповідно до сучасних науково-доказових даних.	Встановлювати зв'язки для досягнення цілей; спілкуватися вербально та невербально.	Бути відповідальним за дотримання принципу постійного покращення якості реабілітаційних послуг.

Результати навчання з дисципліни:

1. Демонструвати знання професійного дискурсу, термінології свого фаху, джерел поповнення лексики української та іноземної мови; показувати вміння спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, вміння дотримуватися етики ділового спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою; аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень..
2. Демонструвати вміння роботи із сучасною комп'ютерною технікою; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням інформаційних та комунікаційних технологій.
3. Демонструвати вміння використовувати біологічні, медичні, педагогічні та психосоціальні аспекти спортивної медицини та фізичної реабілітації, виявляти взаємозв'язки її різних елементів.
4. Прогнозувати, планувати, встановлювати та коректувати цілі, реалізувати індивідуальну програму зі спортивної медицини та фізичної реабілітації відповідно до наявних ресурсів і оточення.
5. Продемонструвати вміння здійснювати заходи зі спортивної медицини та фізичної реабілітації для корекції порушень структури/функцій організму, ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмеженнями участі в діяльності .
6. Демонструвати вміння ефективно провадити професійну діяльність, застосовуючи сучасні науково-доказові дані.
7. Обирати відповідні прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
8. Безпечно та ефективно використовувати пристрої, прилади та обладнання для проведення відповідних заходів; пристрої та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта; технічні допоміжні засоби.
9. Демонструвати вміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, участі у мультидисциплінарному спілкуванні.

10. Демонструвати готовність до освоєння нового матеріалу та уміння оцінювати себе критично; демонструвати поглиблення базових знань з допомогою самоосвіти; демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни проводиться упродовж навчального року на третьому курсі: 90 годин (12 годин – лекційні заняття, 32 години – практичні заняття), 3 кредити ЄКТС.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	с.р.	інд.	
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 1. Загальні основи спортивної медицини					
Основні поняття про технічні засоби у фізичній реабілітації	6	3		3	Написання реферату за обраною науковою темою
Види технічних засобів та особливості їх використання	5		2	3	
Забезпечення хворих технічними засобами в залежності від нозологічної групи	5		2	3	
Забезпечення інвалідів технічними засобами	5		2	3	
Забезпечення технічними засобами інвалідів з сенсорними порушеннями та особливості їх використання	5		2	3	
Технічні засоби у кінезотерапії	8	3	2	3	
Технічні засоби в педіатрії	5		2	3	
Використання фізіотерапії як одного з технічних засобів реабілітації	11		6	5	
Ампутації та протезування у фізичній реабілітації	16	3	8	5	
Технічні засоби для відновлення функцій при порушеннях та деформаціях опорно-рухового апарату	10	3	2	5	
Технічні засоби при переломах та травмах кісток верхніх та нижніх кінцівок	9		4	5	
Технічні засоби при травмах хребта та пошкодженнях спинного мозку	7		2	5	
Всього	90	12	32	46	

4. Теми лекційних занять

№ з/р	Тема	Кількість годин
1	Основні поняття про технічні засоби у фізичній реабілітації	3
2	Технічні засоби у кінезотерапії	3
3	Ампутації та протезування у фізичній реабілітації	3
4	Технічні засоби для відновлення функцій при порушеннях та деформаціях опорно-рухового апарату	3
	Всього	12

5. Теми практичних занять

№ з/р	Тема	Кількість годин
1	Види технічних засобів та особливості їх використання	2
2	Забезпечення хворих технічними засобами в залежності від нозологічної групи	2
3	Забезпечення інвалідів технічними засобами	2
4	Забезпечення технічними засобами інвалідів з сенсорними порушеннями та особливості їх використання	2
5	Технічні засоби у кінезотерапії	2
6	Технічні засоби в педіатрії	2
7	Використання фізіотерапії як одного з технічних засобів реабілітації	6
8	Ампутації та протезування у фізичній реабілітації	8
9	Технічні засоби для відновлення функцій при порушеннях та деформаціях опорно-рухового апарату	2
10	Технічні засоби при переломах та травмах кісток верхніх та нижніх кінцівок	4
11	Технічні засоби при травмах хребта та ушкодженнях спинного мозку	2
	Всього	32

6. Теми лабораторних занять

Згідно робочої програми з дисципліни «Технічні засоби в реабілітації» лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

№ з/р	Тема	Кількість годин
1	Основні поняття про технічні засоби у фізичній реабілітації	3
2	Види технічних засобів та особливості їх використання	3
3	Забезпечення хворих технічними засобами в залежності від нозологічної групи	3
4	Забезпечення інвалідів технічними засобами	3
5	Забезпечення технічними засобами інвалідів з сенсорними порушеннями та особливості їх використання	3
6	Технічні засоби у кінезотерапії	3
7	Технічні засоби в педіатрії	3
8	Використання фізіотерапії як одного з технічних засобів реабілітації	5
9	Ампутації та протезування у фізичній реабілітації	5
10	Технічні засоби для відновлення функцій при порушеннях та деформаціях опорно-рухового апарату	5
11	Технічні засоби при переломах та травмах кісток верхніх та нижніх кінцівок	5
12	Технічні засоби при травмах хребта та ушкодженнях спинного мозку	5
	Всього	46

8. Індивідуальні завдання:

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі – ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з курсу «Технічні засоби в реабілітації» – це вид навчально-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок,

отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ – написання реферату з дисципліни «Технічні засоби в реабілітації» або підготовка доповіді з презентацією за однією з переліку наданих нижче тем.

Тематика рефератів та доповідей для ІНДЗ:

1. Вимоги до технічних засобів у фізичній реабілітації;
2. Назвіть групи технічних засобів згідно закону “Про реабілітацію інвалідів в Україні”;
3. Назвіть засоби, які відносяться до групи допоміжних засобів для догляду та особистого захисту;
4. Чим займаються протезно-ортопедичні підприємства;
5. Назвіть основні закони України, які гарантують право на забезпечення технічними засобами реабілітації;
6. Назвіть хто має право на безоплатне забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації ;
7. Картка протезування;
8. Покази до застосування реклінатора;
9. Назвіть ортези, які використовують для нижньої кінцівки;
10. Комірець Шанца (будова, покази);
11. Покази до використання устілок;
12. Класифікація тренажерів;
13. Покази до застосування професійних ергометрів;
14. Види механо-терапевтичних апаратів згідно законів механіки;
15. Що включає в себе процес протезування;
16. Назвіть протези для верхніх кінцівок;
17. Вади розвитку кукси;
18. Дрібне обладнання у залах фізичної реабілітації;
19. Вимоги до залів фізичної реабілітації;
20. Технічні засоби для відновлення рівноваги тіла.

9. Методи навчання

1. Словесний метод.
2. Наочний метод.
3. Вивчення та аналіз прикладного матеріалу.
4. Аналіз та синтез інформації.
5. Поєднання логічного та історичного аналізу.
6. Функціонально-структурного аналізу.
7. Порівняння та зіставлення.

10. Методи контролю

1. Поточний контроль – відвідування занять, відповіді за темами, виконання самостійної та індивідуальної роботи, написання контрольної роботи за змістовним модулем.

2. Підсумковий контроль – диф. залік.

Контроль з навчальної діяльності студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою результати якої оцінюються за 200-бальною шкалою.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів за поточний контроль за темами								ІНДЗ	Бали
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
12	12	12	12	12	12	12	12	8	200
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
12	12	12	12	12	12	12	12		

Здійснюється під час практичного заняття та включає загальну оцінку теоретичних та практичних знань з теми заняття:

«5» - 12 балів;

«4» - 9 балів;

«3» - 7 балів;

«2» - 0 балів.

Самостійна робота студента (доповідь написаного реферату, презентація) оцінюється: 1 – 8 балів.

12. Методичне забезпечення

1. Рекомендована література.

2. Мультимедійний лекційний матеріал.

13. Рекомендована література

Основна

1. Вовканич А.С. Вступ до фізичної реабілітації: навч.посібник / А.С.

Вовканич. – Львів: ЛДУФК, 2013. – 184 с.

2. Мухін В.М. Фізична реабілітація. К.: Олімпійська література, – 2005. – 471 с.

3. Технічні засоби в фізичній реабілітації: Опорний навчально-методичний інтерактивний комплекс / За заг.ред. Т. В. Кухтик. - Краматорськ: ДІТМ МНТУ ім. Ю.Бугая, 2010. – 106 с.

Додаткова література:

1. Использование тренажеров в оздоровительных целях / А.А. Шелюженко, С.А. Душанин, Е.А. Нирогова, Л.Я. Ивашенко. К.: Здоров'я, 1984. – 135 с.

2. Медицинская реабилитация в терапии: руководство для студентов и врачей / Под ред. В.Н. Сокрута, В.Н. Казакова – Д.: ОАО УкрНТЭК, 2001. – 1076 с.

3. Попадюха Ю. А. Технічні засоби для відновлення рухових функцій верхніх кінцівок людини / Ю. А. Попадюха, Н. І. Пеценко // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер. 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Вип. 14. – 2009. – С. 165–168

14. Інформаційне забезпечення.

1. <http://sport-med.com.ua>